

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Bodø/Lovund, 29.04.2022

Deres ref: 22/737

Høringssvar: Etablering av et tillatelsesregime for havbruk til havs og endringer i yttergrensene i produksjonsområdeforskriften

Innledning

Med henvisning til høringsdokumenter publisert 02.02.2022 vil Nova Sea AS med dette fremme sitt syn på de foreslåtte forskriftsendringer og initiativer. Nova Sea vil berømme departementet for rask fremdrift på parallelle prosesser for både tillatelser og avsetting av havområder, og ser frem til kommende faser med tilrettelegging for havbruk til havs.

Tidsbegrensning

I høringsnotatet er det foreslått at havtillatelsenes varighet begrenses til 25 år. Ved satsninger på ny akvakulturteknologi er det svært viktig med forutsigbarhet. Investeringer i akvakulturteknologi er kapitalkrevende, og lønnsomhet henger sammen med en mengde usikkerheter knyttet til f.eks. råvaretilgang, biologi og marked. Dette er variabler som historisk sett har fluktuert og det er derfor viktig med langsiktighet for å kunne tåle svingninger med flere års varighet. I tillegg til investeringer i selve produksjonsenhetene med tilknyttet driftsmateriell vil satsninger på innovative havbruksløsninger gjerne kreve tilpasning av hele driftsorganisasjonen, f.eks. på smoltanlegg, slakteri og brønnbåt. Kanskje skal det produseres større smolt eller håndteres større volum av slaktefisk samtidig, og en må ha bedre beredskap og utstyr tilpasset helt nye håndteringsoperasjoner. Alt dette krever større investeringer som vil påvirke hele driftsorganisasjonen, og det er ikke gitt at investeringene er hensiktsmessige ved produksjon med konvensjonell teknologi.

Som begrunnelse for å innføre tidsbegrensning er det bl.a. vist til hensynet til miljø ved oppskalering av akvakultur med nye driftsformer. Til dette vil Nova Sea bemerke at risiko for miljø fremstår å være lavere for havbruk til havs enn ved ordinære tillatelser innenfor produksjonsområdene. Dette da det foreslåtte regimet for tillatelser til havs legger opp til et langt mer grundig og to-trinns system for konsekvensvurderinger enn hva som er tilfellet for de

Nova Sea
NO-8764 Lovund

P +47 75 09 19 00
F +47 75 09 19 01

post@novasea.no
www.novasea.no

aller fleste eksisterende tillatelser. Videre opplyses det i høringsnotatet om at «Fiskeridirektoratet vil også kunne stille vilkår for å unngå, begrense, istandsette og om mulig kompensere vesentlige negative virkninger for miljø og samfunn». Med hjemmel i akvakulturloven vil også departementet kunne endre eller trekke tilbake akvakulturtillatelsen dersom dette er nødvendig ut fra hensynet til miljøet. Vi ser derfor ikke at det er et stort behov for å tidsbegrense søknadene ut fra hensyn til miljøet, og mener at tidsbegrensningen bør tas ut av forslaget.

Biomassebonus ved flytting av tillatelser fra produksjonsområdene til havs

I høringsnotatet foreslås en ordning der innehavere av havtillatelser kan flytte eksisterende tillatelser i produksjonsområdene ut til havs, og som kompensasjon motta en 100 % økning av det flyttede MTB-volum. Ettersom tillatelsene ikke vil kunne flyttes tilbake til produksjonsområdene, og vil bli omfattet av den foreslåtte tidsbegrensningen, vil de flyttede tillatelsene i praksis være tapt etter 25 år. Bakgrunnen for forslaget er at utflytting av MTB vil kunne bidra til bedring av miljøtilstand og dermed mulighet for stabilitet eller vekst i røde og gule områder, samt frigjøring av kapasitet til mindre aktører i grønne områder. Notatet drøfter hvorvidt dette totalt sett vil være attraktivt med alle de usikkerheter som ligger i havbruk til havs, og fremhever at «*utflyttingsadgangen vil kunne være en god løsning for aktører som har problemer med å få klarert produksjonskapasitet på lokalitet på grunn av begrenset arealtilgang innenfor det aktuelle produksjonsområdet, eller for aktører som står i fare for å få produksjonskapasiteten redusert som følge av rødt lys i produksjonsområdet*». Nova Sea mener insentivet for utflytting er for svakt for tillatelser i grønne områder uten utpreget arealpress, og at utflyttingsadgangen med de gitte rammer dermed fremstår som lite relevant i disse områdene.

Endring av produksjonsområdegrense

Den foreslåtte endring av produksjonsområdegrensene vil føre til at en større andel av kystområdene blir utilgjengelig for lakseoppdrett. Dette kan, i henhold til intensjonen, være fordelaktig med tanke på det totale smittepresset langt kysten og smitteutveksling mellom hav- og kystlokaliteter. Med tanke på hensynet til smitte og fiskevelferd skulle det likevel ikke være noe i veien for å etablere oppdrettskonsepter med effektive tiltak mot lakselus i disse områdene. Nova Sea mener derfor at den foreslåtte forskriftsendring må følges av en dispensasjonsadgang som gjør det mulig for aktører å etablere seg i disse områdene dersom en kan sannsynliggjøre at omsøkt konsept ikke vil påvirke omkringliggende områder med lakselus.

Arealtilgang

Nova Sea mener at den foreslåtte prosessen for allokering av areal kan legge til rette for godt koordinerte saksforløp med god forutsigbarhet, og vi vil særlig trekke frem punktet om samordningsmøter som positivt. En to-steps prosess med konsekvensutredninger synes også hensiktsmessig, i og med at utredninger da kan tilpasses de reelle problemstillinger på det generelle og det spesifikke nivå. I den forbindelse vil vi imidlertid påpeke en mulig dobbeltvurdering. I notatet er det oppgitt at ett av de tema som bør belyses i den prosjektspesifikke konsekvensutredning er ytre miljø, herunder bl.a. bentisk og pelagisk naturmiljø, særlig verdifulle områder (SVO)

samt sårbare og rødlistede naturtyper og arter. Nova Sea er enige i at dette hører hjemme under den prosjektspesifikke konsekvensutredning, da vurderingene må gjenspeile det aktuelle konseptets forventede miljøavtrykk. I notatet er det imidlertid også oppgitt at «Forekomst av sårbare naturtyper vil kunne få betydning både for beslutning av hvilke områder som skal konsekvensvurderes og for konklusjonen av om et område skal tilrettelegges for havbruk til havs på bakgrunn av den offentlige konsekvensvurderingen». Nova Sea mener at den overordnende konsekvensutredningen bør utrede forekomster av nevnte verdier i det aktuelle området, samt mekanismer for påvirkning av disse fra ulike typer havbruksinstallasjoner. Selve vurderingen av påvirkning på verdiene bør imidlertid avventes til den prosjektspesifikke konsekvensutredningen, slik at det spesifikke anleggets egenskaper blir hensyntatt. På samme måte mener vi at overordnet konsekvensutredning bør belyses hvordan eventuell lusesmitte eller rømming fra områdene kan sammenfalle med vandringsruter for villaks, men at en ikke kan konkludere på dette før i den prosjektspesifikke utredningen. Dette er viktig i en tid med rask teknologiutvikling og mange miljømessige innovasjoner som kan tenkes implementert i de nærmeste årene.

Oppsummering

Nova Sea mener at tidsbegrensningen bør tas ut av forslaget, og at den foreslåtte biomassebonusen medfører er for svakt insentiv for flytting av biomasse fra grønne områder, med mindre tidsbegrensningen fjernes. Videre mener vi at endringen av produksjonsområdegrensene må følges av en dispensasjonsadgang, og at det må etableres et klart skille mellom hvilke vurderinger som hører hjemme under den overordnende og den prosjektspesifikke konsekvensutredningen.

Med vennlig hilsen

Tormod H. Skålsvik

Forretningsutvikler

NOVA SEA